

Avdeling for utdanning

**Forslag til et meritteringssystem for undervisning ved NTNU og UiT Norges arktiske universitet.
Det kunstfaglige fakultets høringssvar**

Vi takker for at Avdeling for utdanning kunne gi utvidet svarfrist på denne viktige saken.

Det kunstfaglige fakultet støtter arbeidet med å etablere et system for merittering av undervisning.

Universitetsdirektøren ber spesielt om tilbakemelding på følgende:

1. Er de krav og kriterier som stilles til de ulike stillingenes undervisningskvalifikasjoner rimelige?

Nei, begrunnelse fremgår nedenfor.

2. Er krav og kriterier for merittert kompetanse rimelige?

Dersom målet med dette arbeidet også er å forbedre kvaliteten på undervisningen i høyere utdanning, er det i forslaget lagt for stor vekt på hva og hvordan kvaliteten skal måles, og alt for liten vekt på hva og hvordan den skal forbedres. Etterutdanning, bevisstgjøring og mentorering er like viktig som meritteringsordninger. Eksempelvis står det i pkt 4.3.1. ikke noe om pedagogisk utdanning, bare erfaring, noe som er uttrykk for liten respekt for faget pedagogikk. Vi vil hevde at det i alle andre fag ville vært uhørt om man oppnår merittering dersom man aldri har studert eller satt seg inn i relevant faglitteratur. En naturlig konsekvens er at alle veiledere for eksempel bør ha veiledningspedagogisk kvalifikasjon.

På samme måte er vi overrasket over at vektlegging av læremiddelutvikling og merittering av dette, også er tillagt så lite vekt. Det er betenkelig at det ikke gis uttelling for utvikling og publisering av lærebøker, En ordning som gjør det mulig burde vært tatt med i utredningen. Didaktisk litteratur og annet undervisningsmateriale, vil opplagt forbedre undervisningen ved utdanningsinstitusjonene.

3. Bør systemet omfatte ett eller to merittede kompetansenivå («Merittert underviser»/«Fremragende utdanner»)?

Nei, begrunnelse fremgår nedenfor.

4. Bør stillingskategoriene førstelektor og dosent inkluderes i meritteringssystemet?

Arbeidsgruppen oppgir følgende to hovedgrunner til at stillingskategoriene førstelektor og dosent ikke inkluderes i meritteringssystemet:

1. At undervisningskompetanse som er foreslått for disse stillingene er på linje med og til og med over det som foreslås for merittert undervisningskompetanse (Kap. 4 og 5).
2. At det er ikke hensiktsmessig å etablere en egen meritteringsordning for en gruppe som bare utgjør fem prosent av undervisnings- og forskningsårsverkene ved våre institusjoner.

Det er i utgangspunktet problematisk og uforståelig at dosenter og førstelektorer ikke skal omfattes av et meritteringssystemet. Stillingskategoriene er sidestilt det norske system. Dersom de ikke skal inkluderes i denne meritteringsordningen burde konsekvensen av det være at man lagde egne forskermeritteringeordninger for de stillingskategoriene.

Det argumenteres i rapporten med at disse stillingskategoriene har høyere krav til undervisningskompetanse ved ansettelse, og at det derfor ikke skal opprettes en meritteringsordning for dem. Dette framstår som underlig og strider mot all logikk. Heving og utvikling av undervisningskompetanse og kvalitet forutsetter at alle, også førstelektorer og dosenter inkluderes. De har også behov for å øke sin pedagogisk kompetanse.

Det er for øvrig heller ikke et godt forslag at meritteringen skal kompenseres med ekstra lønnstrinn. Hvis du forsker godt kan du rykke opp i stillingskategori. Hvis du underviser godt får du eventuelt tre lønnstrinn. Forslaget kan virke forsterkende på den den skjeve vektleggingen disse to karriereveiene allerede har, og bidrar ikke til at undervisningskompetanse verdsettes på linje med forskning. Det er mest rimelig at kompensasjon eventuelt gir uttelling ved lokale lønnsforhandlinger etter enighet mellom arbeidsgiver og tillitsvalgte.

Arbeidsgruppen har formulert et forslag knyttet til hvordan kravet om undervisningskompetanse kan konkretiseres og tillegges større betydning ved vurdering og tilsetning i stillinger (nytilsetning/opprykk) og et helhetlig system for merittering av undervisning. Mange av forslagene bærer imidlertid preg av å være forsøk på å lage generelle løsninger på et avgrenset tema.

Generelt er det lagt for liten vekt på å få frem kriterier og kvaliteter ved undervisningskompetanse som *utøvende virksomhet*. Undervisningskompetanse og kvalitet er ikke ensbetydende med formell kompetanse og år med undervisningserfaring. Eksempelvis kan undervisningskompetanse også inkludere relasjonelle egenskaper, og bruk av IKT bør kanskje også inkluderes i forståelse av hva som er god undervisningskompetanse? Bakgrunnsnotat arbeidsgruppen har hatt tilgang på konkretiserer flere gode forslag til ordninger for pedagogisk merittering og definisjoner på undervisningskompetanse som kan tas inn i vurderinger, se; <http://www.ntnu.no/toppundervisning/pedagogisk-meritteringssystem>.

5. Skal UiT innføre krav om mappedokumentasjon ved søknad på ny stilling, opprykk til annen kompetanse og merittert kompetanse?

Nei. Vi bør være varsomme med å etablere ordninger som krever større administrative ressurser. Det vil ikke være i tråd med prinsippene for ADM2020. Alternativt kan de som ønsker merittering av undervisning, selv få ansvar for å samle og dokumentere fortløpende undervisningserfaring, slik tilfelle for øvrig er med FoU-arbeid.

Dersom undervisningskompetanse skal ha verdi, bør obligatorisk prøveundervisning (ikke kun forelesning) (gjern med evalueringsbistand fra RESULT) være OBLIGATORISK ved alle

nytilsetninger. De som vurderes best kvalifisert på undervisningsprøvene, bør prioriteres til stillingene.

6. I rapporten foreslås det at vurderingen av merittert kompetanse gjøres i to faser (jf. del 4.1.5 i rapporten). Er vurderingsordningen hensiktsmessig?

Forslag om å i større grad vektlegge undervisningskompetanse ved tilsetninger og opprykk, er bra. At pedagogisk basiskompetanse bør defineres tydeligere bør følges opp, og for øvrig slutter vi oss til ILPs uttalelse hvor det heter:

"Instituttet er uenig i gruppens forslag om ikke å godkjenne pedagogisk utdanning, som f.eks grunnskolelærer eller lektor 8-13/PPU som pedagogisk basiskompetanse. Selv om disse utdanningene ikke retter seg mot undervisning i uh-sektoren, har de et omfang og et fokus på pedagogikk og didaktikk som etter instituttets oppfatning overgår en mappe i universitetspedagogikk. Søkere med lærerutdanning og lang undervisningspraksis fra skolen vil nok reagere på at denne kompetansen ikke anerkjennes."

Man bør også gjøre prøveundervisning til en obligatorisk del av tilsettingsprosessen – jfr. det som er sagt ovenfor. Veiledning/instruksjon av sakkyndige som oppnevnes for vurdering av stillinger og opprykk kan innarbeides i *Utfyllende bestemmelser for tilsetting og opprykk*.

Det er imidlertid en byråkratisk løsning å innføre meritterende nivåforskjeller som ligger utenfor allerede eksisterende stillingskategorier. Alternativ kan det heller legges vekt på kriterier som pr. i dag gjelder for vurdering av øvrig faglig kompetanse, som bredde, fordypning, nivå og utvikling. Eksempelvis kunne en endring i UiTs *Utfyllende bestemmelser for tilsetting og opprykk*, som omtaler sakkyndiges mandat 4.3, pkt 4.3. gi bedre retning til vektlegging og vurdering av undervisningskompetanse. Følgende endring foreslås:

«Det skal videre gis en beskrivelse og vurdering av søkerens vitenskapelige arbeider (enkeltvis eller gruppevis). Det skal legges vekt på om søkerens faglige og pedagogiske aktivitet i den senere tid har vist stigning, stagnasjon eller tilbakegang».

Her kan man legge til «faglige **og pedagogiske**»;

*Det skal videre gis en beskrivelse og vurdering av søkerens vitenskapelige arbeider (enkeltvis eller gruppevis). Det skal legges vekt på om søkerens faglige **og pedagogiske** aktivitet i den senere tid har vist stigning, stagnasjon eller tilbakegang».*

7. Hvordan vil institutt og fakultet følge opp og legge til rette for dem som tilkjennes merittert kompetanse?

Ved Kunstfak må alle kvalifiserte søkere stille til prøveundervisning som en del av tilsettingsprosessen. Det legges avgjørende vekt på prøveundervisningen i den endelige kvalitetsvurderingen. Kunstfak vil se nærmere på hvordan merittert pedagogisk kompetanse kan inngå som en naturlig del av søknader om opprykk.

8. Hvilke behov for oppfølging/støtte til fagmiljøene innebærer utredningens forslag og hva bør Results rolle i dette være?

Vi er enige i at undervisningsaktivitet bør samles i pedagogiske mapper. Men mappen må nødvendigvis (helst) ikke være RESULTS ansvar. RESULT kan være med på å utvikle kriterier for begrepet undervisningskompetanse; hva som skal måles og hvordan dette kan vurderes ved tilsetninger, opprykk og lokale lønnsforhandlinger.

9. Har enhetene andre forslag om belønninger til personer og fagmiljøer som oppnår status som merittert underviser enn det som er foreslått i rapporten (jf. del 4.1.4 i rapporten)?

Det er etter vårt syn ikke nødvendig med andre ordninger enn de som allerede eksisterer gjennom opprykk og lønnsforhandlinger.

Forslag til videre oppfølging:

1. Det er behov for en nærmere definisjon av undervisningskompetanse og undervisningskvalitet. Undervisningskompetanse bør verdsettes på generelt grunnlag, og da er det ikke hensiktsmessig å skape et større skille mellom stillingskategorier/karriereveier. Dosenter og studenter bør også inkluderes i en eventuell videre diskusjon.
2. Flere av forslagene knyttet til meritteringsordningen forutsettes at mye penger og energi settes inn mot noe der utfallet fremstår som veldig usikkert. Det burde også være mulig å sette i gang tiltak uten at det opprettes prosjektlederstillinger til dette. Alternativt kunne stipendiatstilling(er), fra poolen, FoU-terminer og smådriftsmidler øremerkes til faglig forskning, utvikling og oppfølging av undervisningsmerittering.
3. Det bør drøftes om det å innføre ordninger som er spesifikke for NTNU og UiT, kan ha negativ innvirkning på rekruttering til stillinger hos oss. Det vil være en fordel om dette kunne løstes dette til et nasjonalt nivå ved å innarbeide *felles definerte krav til undervisningskompetanse i nasjonale forskrifter*.

Vennlig hilsen

Kjell Magne Mælen
dekan

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever derfor ikke signatur